

Suomenniemen kirjaston ja asiointipisteen lakkauttamisen vaikutusten arviointi

Taustaa

Mikkelin seutukirjaston muodostavat pääkirjasto ja viisi lähikirjastoa (Anttola, Haukivuori, Otava, Ristiina, Suomenniemi), joista neljässä on myös asiointipiste. Lisäksi seutukirjasto tuottaa sopimusteitse kirjastopalvelut kolmelle kunnalle (Hirvensalmi, Pertunmaa, Puumala).

Vuonna 2020 lakkautettiin kolme kaupunkialueen lähikirjastoa (Kalevankangas, Lähemäki, Rantakylä). Korvaavaksi palveluksi perustettiin liikkuvat palvelut, joilla on pystytty toimittamaan aineistoja kouluille ja päiväkodeille ja aikuisväestöä palvelemaan Rantakeitaassa kerran viikossa. Liikkuvien palveluiden tuottaminen on osoittautunut enemmän resurssia vaativaksi kuin oletettiin, eikä liikkuvien resurssia voida käyttää korvaavien palveluiden tuottamiseen Suomenniemelle.

Lakkauttamisen vaikutukset eri asiakasryhmien kirjastonkäyttöön

Kirjastopolun (kirjaston ja perusopetuksen opetussuunnitelmaan kuuluva yhteistyö) toteutettaisiin etänä soveltuvien osin ja mitä ei voida toteuttaa etänä jäisi toteuttamatta.

Kirjastopalvelujen nykyresurssilla Suomenniemelle ei ole mahdollista toteuttaa korvaavia kirjastopalveluita tai edes fyysisiä aineistoja tarjoavaa palvelua. Kirjaston normaalit verkkopalvelut ja e-aineistot ovat ainoat palvelut, joita kirjaston lakkauttamisen jälkeen olisi tarjolla.

Suomenniemen kirjastosta on noin 20 km Ristiinan kirjastoon, joka on lähin kirjasto suomenniemeläisille. Jos Suomenniemen kirjasto lakkautetaan, merkittävä osa asiakkaita lopettaa kirjaston käytön kokonaan. Työssäkäyvien ja muiden omalla autolla liikkuvien, on mahdollista käyttää Ristiinan kirjasto tai muita kirjastoja. Kustannukset voivat kuitenkin rajoittaa oman auton käyttöä. Erityisesti työelämän ulkopuolella olevien asiakasryhmien kirjaston käyttö loppuu useimpien osalta kokonaan – lapset, nuoret, ikääntyneet ja muut työelämän ulkopuolella olevat asiakkaat. Julkinen liikenne ei ole vaihtoehto, koska ei ole tarjolla sellaisia yhteyksiä, joilla kirjastossa asiointi onnistuisi.

Paitsi kirjastoaineistojen käytön loppuminen, myös tilan menetys vaikuttaa suomenniemeläisiin – kirjastotila on omatoimitekniikan avulla laajasti käytettävissä ja mm nuorille ei ole Suomenniemellä muuta tilaa kuin kirjastolla oleva nuorten tila ja moni muukin palautteen antaja on korostanut tilan tärkeyttä. Kesäasukkailta on tullut yhteydenottoja kirjaston säilyttämisen puolesta vetovoimatekijänä. Vakituksista asujista moni kokee kirjaston lakkauttamisen kohtuuttomana toimenpiteenä juuri pitkän välimatkan vuoksi.

Kokoelmavaikutus

Joka kivijalkakirjaston lakkauttaminen pienentää kokoelmaa – painettu kirja-aineisto on edelleen (ja vielä useita vuosia) kirjastojen suurin ja käytetyin aineiston muoto. Vuoden 2020 lähikirjastojen lakkautuksissa koko seutukirjaston kokoelma pieneni arviolta 67 000 niteellä. Jos Suomenniemi lakkautetaan, kokoelma pienenee edelleen noin 8 400 niteellä. Pääkirjastoon ei enää ole mahdollista sijoittaa lisää niteitä.